

(LUTKOVNA KRITIKA) Alma, ki ji lahko verjamemo

02.03.2023 06.00

Petra Vidali

Darka Erdelji po motivih življenja Alme Karlin: Alma (Popotne skice gospodične A), **Lutkovno gledališče Maribor**, Mala dvorana, premiera 16. februarja, ogled reprize 24. februarja.

♥ Dodaj med priljubljene

🔊 Poslušaj

Vesna Vončina v vlogi Alme 📷 BOŠTJAN LAH

Kritiko začenjam s priznanjem, da me napoved uprizoritve, ki nosi oznako 12+ (se pravi, jo priporočajo mladim in starim, ne pa ravno otrokom), ni posebno prepričala. "Poetična predstava o korakih v neznanu in o iskanju življenja v pisani raznolikosti sveta" bi lahko bila marsikaj. Tudi navedbi, da so se "pri izboru besedila osredotočali na zapise, ki so jo odločilno zaznamovali ter tako ali drugače konstituirali njeno osebnost", in da so izpostavili "pomen nizanja trenutkov, ki nas opisujejo, nam dajejo širine in globine ter se spreminjajo v spomine" - sta se zdeli dokaj splošni in abstraktni.

Pa vendar uprizoritev naredi vse to, kar napoveduje, in to naredi odlično.

Alma ni samo monodrama oziroma monouprizoritev, ampak je monolitna predstava, narejena iz enega kosa in brez kakršnegakoli odvečnega delčka, čista in jasna, pa hkrati brez ostrih robov, ja, poetična in nostalgična. S perfekcionistično uporabo tradicionalnih tehnik, sredstev in materialov dosega presenetljive in sveže učinke.

Predstava s perfekcionistično uporabo tradicionalnih tehnik, sredstev in materialov dosega presenetljive in sveže učinke

Almina pripoved je strukturirana kot pot s postajami, požene in poganja jo želja po pisanju, se pravi po oblikovanju in preoblikovanju doživetega v spoznanje in spomin. Zato je popotni kovček pisalna miza, zvok pisalnega stroja pa tisti, ki zgodbe začenja oziroma zaključuje. Vsaka od izbranih "popotnih skic" se materializira v spomin(k)u, ki je v središču zgodbe in bo ostal za njo, od ladjice do maske, kovčka, hiške ... Po tem, ko ga igralka uporabi kot rekvizit, postane svetilo, lučka na nadaljnji poti. Več ko doživi, več lučk ji sveti, več svetlobe je na potovanju in v življenju. Osvetljevanje je sploh ključni del vizualne podobe, diskretna topla svetloba izrisuje igralko, (celoto ali dele - obraz, prste ...) in predmete iz globoke odrske črnine.

Osnovni "gradbeni material" uprizoritve je papir, več stoletij bolj ali manj osnovni nosilec spomina pravzaprav. Iz časopisov in drugih papirnih "virov" izstopajo, so izrezani, zgibani, zgneten, zloženi liki in predmeti.

Videno ves čas spremljajo bogata zvočna podoba, raznoliki prepoznavni zvoki (od ptičjega petja, cerkvenih zvonov, ladijskih siren ...) zgodbo ilustrirajo, a tudi nadaljujejo in komentirajo. Skice oziroma prehode med njimi spremlja prijeten, melodičen glasbeni motiv.

Vesna Vončina je optimalna v vseh vlogah svoje vloge, kot igralka/pripovedovalka in kot animatorka. Naj gre za igro s prsti ali z obraznimi mišicami, s pravimi poudarki in ravno pravo mero ustvari lik žive, radovedne, odprte ženske s smislom za (samo)ironijo. Zanimanje za popotnico in pisateljico Almo Karlin je v zadnjih desetletjih precejšnje, prodrla je v vse mogoče

medije, od gledališča do filma in stripa. V izhodišču vseh obdelav je seveda fascinacija nad misterijem te pogumne pionirke, vseeno pa rezultat ni bil vedno zares sugestiven. Almi, kot si jo je celostno zamislila, režirala in likovno opremila Darka Erdelji, interpretirala pa Vesna Vončina, lahko verjamem. Ob njeni interpretaciji si lahko rečem, ja, takšna je morala biti ženska, ki je/da je lahko naredila to, kar je naredila ona.

Ustvarjalke uprizoritve

Avtorici koncepta Darka Erdelji in Vesna Vončina

Režiserka in avtorica likovne podobe Darka Erdelji

Igralka Vesna Vončina

Avtorica glasbe iz zvočne podobe Mateja Starič

Dramaturginja in lektorica Metka Damjan

Prevajalka za španski jezik Vesna Crček

Kostumografka Mojca Bernjak